

ВІЛЬНЕ СЛОВО



XXVII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 1-2/січень 2016 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії



ЗВІЗДА ЯСНА ЗАСІЯЛА!

Голова Союзу Українців Румунії Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ – про значення Сігетського міжнародного фестивалю українських колядок та зимових обрядів:

"Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових обрядів став уже традиційним заходом та яскравим явищем у культурному житті Румунії і, насамперед, у житті української громади, яка зуміла зберегти ці різдвяні традиції у всіх куточках Румунії, де вона проживає. Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових обрядів, який пройшов вже 23 рік підряд, відбувається у місті Сігету-Мармаціей і є однією з найважливіших подій, організованих українцями Румунії(...)"

У номері:

- Українському роду нема переводу ▶ стор. 2
- Символ пошани поета Дениса Оніщука ▶ стор. 3
- Портрет Анни Трайсти-Рушть ▶ стор. 4
- Я був учасником великого концерту ▶ стор. 5
- Будівничий Української козацької держави ▶ стор. 6
- Фестиваль колядок у Караш-Северіні ▶ стор. 7
- 23-й Сігетський міжнар. фестиваль колядок ▶ стор. 8
- Інтерв'ю з гол. Марам. організації СУР ▶ стор. 9
- Псих. портрет Богдана Хмельницького ▶ стор. 10
- Молдовські та румунські шляхи ▶ стор. 11
- Многих, благіх літ, дорогі ювіляри! ▶ стор. 12
- День пісні й молитви в Рускові ▶ стор. 13
- Вшанування нац. поета М. Емінеску ▶ стор. 14
- Різдвяне свято й Новий рік у Клужі ▶ стор. 15
- Зустріч у Посольстві України в Румунії ▶ стор. 16

XV-ий Фестиваль українських колядок у Банаті

У приміщенні Будинку культури українців у місті Тімішоара відбувся XV-ий Фестиваль українських колядок в Банаті. Взяти участь майже всі творчі колективи, які діють у Тіміському повіті, але й у повітах Арад та Караш-Северін. Прибули також гості із Сербії та України.

Детальніше про цей фестиваль розповість голова Тіміської СУРівської організації Юрій Глеба: "Цей фестиваль став вже традиційним, тому що він дійшов до XV-го випуску. Цього року у нас колядували творчі колективи із повіту Тіміш, з тих місцевостей, де компактно проживають українці, а саме: Малі Ремети, Варіаш, Готлоб, П'єтроса Велика, Драгомірець, Машлок, Кричово, Лугож і Тімішоара. На жаль, не були присутні гурти з Штюки та Соки, може, прибудуть наступного року. З повіту Арад, разом з головою місцевої СУРівської організації Миколайчуком Гаврилом, прибули колядники із Дуда і Тирново, а із Караш-Северіну прибув гурт з виставою "Вифлеєм" із села Зоріле. Цього року ми мали честь приймати колядників із Сербії, українців з міст Кули, Новий сад, Сремська Митровица, які повеселили нас із своїми гарними колядками. Загалом було 250 колядників, за що ми були дуже раді. Дякую всім за те, що не забули наші звичаї та наші гарні колядки. Я радію, що українці з Банату не забувають про своє коріння, свою ідентичність та що прийшли побачити й послухати цей концерт колядок. Була присутня наша інтелігенція із Тімішоари: вчителі, інженери, юристи, лікарі, священники, майже

всі лідери місцевих СУРівських організації а їх є 32 організації, та багато людей. Дякую всім координаторам гуртів. На цьогорічному фестивалі були також присутні високопоставлені гості: голова української громади зі Сербії Йосиф Сапун, депутат українців Румунії Іван Марочко, депутат

сербської меншини із Банату Славомір Гвозденович, Нікулає Міркович, голова чеської громади із Банату, голова словацької громади, інспектор української мови в Банаті Іван Кімпан, журналісти регіонального румунського телебачення та радіомовлення румунською та українською мовами.

Цей випуск відбувся на високому рівні і це є результат координаторів гуртів. Всім керівникам артистичних груп було вручено грамоти і плакати з нагоди 25 років заснування СУР-у в Банаті. Відвідали нас четвертий рік поспіль група львівських пластунів, які принесли Вифлеємський вогонь миру. Фестиваль колядок із Банату був організований за фінансовим сприянням СУР-у, за що ми гарно дякуємо. Незабаром настануть різдвяні та новорічні свята, і з цієї нагоди бажаю Вам, шановні радіослухачі, щасливих свят, міцного здоров'я, щастя, успіхів, миру і любові у кожній сім'ї та на многая літа прожити. Христос Раждається, Славимо його!"

Голова Тіміської СУРівської організації Юрій Глеба зазначив, що у Банаті живуть майже 14.000 українців. Вони організовані у філіях Союзу українців Румунії. В Тіміському повіті діють 32 українські організації, у 12 школах вивчається українська мова, існують 10 православних парафій і Протопопіат в м. Лугожі, а від 2009 року в місті Тімішоара діє Дім культури українців, де організуються численні культурні події. Нещодавно завершилося будівництво будинку для дітей та молоді у місті Тімішоара, а українська православна церква, яка зараз будується, буде завершена наступного року.

Христина ШТІРБЕЦЬ
Радіо ІНТЕРНАЦІОНАЛ,
Бухарест



Учасники Фестивалю українських колядок в Тіміському повіті.

Товариство зв'язків
з українцями за межами
України
(Товариство "Україна—Світ")
Вул. Золотоворітська, 6а, Київ, 01034, Україна
Тел.: (044)234 80 81, факс: (044)228 04 38
E-mail: ukrsvit@prf.org.ua
www.ukrsvit.kiev.ua



Association for Contacts
with Ukrainians Living
Outside Ukraine
(Society "Ukraine-Svit")
Vul. Zolotovoritska, 6a, Kyiv, 01034, Ukraine
Tel.: (044)234 80 81, fax: (044)228 04 38
E-mail: ukrsvit@prf.org.ua
www.ukrsvit.kiev.ua

Голові Повітової Філії СУРу
на Мараморощині
Мирославу ПЕТРЕЦЬКОМУ

Шановний пане Мирославе!

Товариство зв'язків з українцями за межами України «Україна-Світ» звертається до Вас з подякою щодо участі Товариства «Україна-Світ» та його мистецького представника, народного колективу «Крالیця» з міста Київ у XXIII-му Міжнародному Фестивалі колядок, щедрівок та обрядів українців Румунії.

Щиро дякуємо Вам та усім, хто робив цей захід за високий професіоналізм його проведення. Перебуваючи у Сігеті - Мармаціей ми почували себе, наче у рідному домі, завдяки Вашої опіки та щирого ставлення до нас.

Ще раз хочу наголосити, що проведення цього унікального заходу, який по кількості учасників не має аналогів серед української діаспори, заслуговує на велику подяку від України та представників українського зарубіжжя.

Бажаємо, щоб Ваша Різдвяна Коляда ніколи не мала кінця, а гості приїжджали з усіх країн світу і мали можливість відчувати ті незабутні моменти духовної єдності українців у вікових надбаннях наших предків.

Чудовий початок Нового року дав наснагу 720 його учасникам - нести гордо свою приналежність до українського роду, якому за Вашого сприяння не має переводу.

Від Товариства «Україна-Світ»
Голова Товариства **Іван ДРАЧ**
Голова Секретаріату **Алла КЕНДЗЕРА**



До 115-ої річниці народження письменника Дениса ОНИЩУКА

СИМВОЛ ПОШАНИ

Прикінці листопада минулого року в південно-буковинському місті Гура Гуморулуй урочисто було відсвятковано 525 років від першого офіційно документального посвідчення про цю місцевість. Відносно цього відомо, що в 1490-ому році молдавський воєвода Штефан Великий видав указ, в якому було уточнено, що дарує монастиреві Воронеж – «Селище Поляна з гирла Гомора» («Seliștea Poiana de la Gura Humorului»).

Святкування цієї події почалося 26-го листопада у приміщенні Мерії міста урочистим засіданням, при якій нагоді була представлена монографія «Гура Гуморулуй в образах і словах» та була відкрита документальна фотовиставка про це місто. Варто згадати те, що в цій монографії, як і у фотовиставці, вміщено і значне число фотографій із моєї власної колекції. Святкування продовжилось і слідує днини, у п'ятницю 27-го листопада, в місцевім Музеї Народних Обрядів і Звичаїв нумісмастичною виставкою «Штефан Великий і Святий» та випуском комеморативної медалі з тією ж назвою. Опісля, в присутності представників місцевих властей на чолі з Маріусом Урсачуком – мером міста Гура Гуморулуй, представниками повітового проводу і гостей з Чернівецької області і Республіки Молдова, які були запрошені і взяли участь також у святкуванні письменниці Ольги Кобилянської, яке відбулося тої самої днини, журналістів, кореспондентів радіо і телебачення, значного числа мешканців міста, були розкриті і освячені дві мармурові меморіальні плити, розташовані по обидвох боках при вході до музею. Перша плита присвячена пам'яті визначних осіб – мешканців або походженців з цього міста, а друга присвячена губернаторам Буковини.

На першій плиті з іменами визначних осіб, виписаних у алфавітному порядку, є викарбувано і ім'я Дениса Оніщука, а це є доказом того, що мешканці міста, місцеві власті визнають і цінують його літературну творчість, шанують його пам'ять і, так, як це сказав мер міста Маріус Урсачук, «мешканці Гура Гуморулуй гордяться всіма виписаними там особами», а це їм робить честь і воно гідне похвали.

Відкриття цієї меморіальної плити із визначними особами міста Гура Гуморулуй, включно Ольги Кобилянської і мого батька Дениса Оніщука, має ще більше значення, тому що відбулося напередодні сповнення 115 роковин його народження (7-го січня 1901-го року), і таким чином становить неоціненний, пам'ятний дарунок для нашої родини і для всіх тих, котрі його знали, були ознайомлені і цінили його літературну діяльність.



Ця важлива подія, присвячена пам'яті Дениса Оніщука, є другою після тієї, яка відбулася у травні 2011-го року у селі Кліводині Кіцманського району Чернівецької області. Тоді на фасадній стіні школи цього села, де батько був учнем, відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки-горельєфа Дениса Оніщука – «славно-го земляка» Кліводина – а це був дарунок і знак пошани краян з його рідних околиць Буковини. Тоді ця подія мала важливий відгук, бо, так як було написано в статті «Настирливий у пошуку істини» (газета «Буковина», №44/7 червня 2011р, Чернівці) Володимир Михайловський сказав: «Школа у свято останнього цього річного

дзвоника ввібрала ще одну урочисту подію, яка, безумовно, стане знаковою не тільки для Кліводина, не тільки для Буковини, але і для українців Румунії».

У зв'язку з подією в Гура Гуморулуй повнозначно – майже пророчно – було і те, що відбулося тут ще у листопаді 2002-го року. Тоді у цьому місті було організовано закладення і освячення каменя на місці, де наступного року слідувало встановлення пам'ятника-погруддя видатної української письменниці Ольги Кобилянської, яка народилася тут 1863-го року. Тоді, в неділю 3-го листопада, були присутні члени Генерального Консульства України в Сучаві, значна делегація з України, головно із Чернівецької Держадміністрації та із Чернівецького Національного Університету ім. Юрія Федьковича, делегація Союзу українців Румунії, представники міської та повітової адміністрацій і ще бага-



то інших запрошених осіб із Чернівців (між якими і визначний поет Михайло Ткач), видатні письменники Бухареста, Сучави і значне число членів української громади та мешканців міста. Присутній на святі Степан Ткачук – тодішній голова СУР і депутат у Румунським Парламенті – у своїй промові, між іншим, згадав, що святкуємо письменницю Ольгу Кобилянську, але, може, дійдеться і до того, що колись тут відзначатимуть іще одного письменника – Дениса Оніщука, який також був мешканцем цього міста, тут писав частину своїх творів і тут похований, так, як Ольга Кобилянська і Денис Оніщук є гідними представниками цього міста. І ось ці його слова – наче пророчі – здійснились цього незабутнього 27-го листопада 2015-го року, напередодні 115 роковин народження Дениса Оніщука. А це все, включно святкування письменниці Ольги Кобилянської, яке відбулося тої самої днини, є доказом того, що література, культура взагалі, має універсальне значення і зближує народи.

Сумно, що Денис Оніщук не дожив побачити, як оцінена його літературна творчість і шанована його пам'ять не тільки на рідній Буковинській землі, але і тут, у Румунії, у Гура Гуморулуй, яке відсвяткувало свою 525-ту річницю, і так гарно, похвально шанує своїх визначних осіб. Усім, які спричинились до цієї події, я - його син – і вся родина Дениса Оніщука висловлюємо щире подяку.

Текст і фото:
Ярема ОНИЩУК

«НАША СУЧАСНИЦЯ»

Наша сучасниця – мати, подруга, кохана, – та, яка завжди поруч, іде нам назустріч, підтримує нас в усьому тому, що вважає за добре, за справедливе. Наша сучасниця бажає бути рівною своєму мужу, хоче ділитись і радістю, і смутком з ним, бажає бути підтриманою в тій мірі, в якій і сама підтримує і терпить, якщо потрібно.

Наша сучасниця – письменник, викладач, лікар, інженер, але і хлібороб. В цьому великому процесі технологічної доби розвиває вона свої природні здібності, є творцем основної клітини суспільства – Родини. В цьому проявляється її сила й вартість. Перед нашою сучасницею завжди було нелегке завдання – збереження нашої національної ідентичності, свідомої української християнської родини, передавання цих вимог майбутнім поколінням.

Рубрику веде
Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Пані АННА ТРАЙСТА-РУШТЬ

Пані Анна народилася у великому українському селі Верхня Рівна, що на Мараморощині. В цьому селі затрималася говірка прадавніх слов'ян, яка є унікальною, бо продовжується аж від Волинсько-Галицького князівства.

Верхня Рівна є коліскою її дитинства та молодих літ. Там і залишилося її коріння добре і міцно укорінене у рідну землю.

Народилася вона разом із появою золотого сонечка, гарячого літа 4 липня 1953 р.

Батьки – Марія та Николай – були працюючими, чесними, Богобоязливими. У неї брат був набагато років старшим за неї. Одружився та живе на Буковині.

Своє дитинство провела у рідному селі, на свіжому-озонному повітрі, далеко від центру села. Початкову школу закінчила на присілку Мочарний між 1960-1964 рр.

Першою її учителькою була п. Іяна Боднарюк – молода в той час, гарна, а головне, що була кваліфікованою. Всі діти дуже любили її.

Слідували гімназійні класи між 1964-1968 рр. Школа була в центрі села і вона кожного дня додала 8 км туди і назад, незалежно від пори року та погоди.

Керівником класу була Марія Крамар-Опрішан. Опісля вона поступила в лицей ім. Філімона Сербу між 1968-1972 рр. Це був український відділ. Класним керівником був п. Іван Корнищан, а п. Юлія Грінь – викладачем української мови.

У канікулах літом вона не гаяла часу і заробляла для себе якесь гроші. Але її бажанням було вчитися і ще раз вчитися, – тому почала працювати некваліфікованою вчителькою у тій малій школі, де колись училася й сама.

Бажанням вчитися не покидало її, і так між роками 1976/1977 вона стає студенткою Тімішорського Університету – факультету філології-історії.

Наступного року перевелася в Університет ім. Бабеша Бойоя – до факультету філології, відділу російської та румунської мов (місто Клуж Напока), якого закінчила між роками 1977-1980.

Після закінчення факультету працювала перекладачем, підготувляла заочників, а літом працювала фізично, щоб піти в екскурсії за свої зароблені гроші.

Одружилася із хлопцем румунської національності, і до свого прізвища додала і друге – румунське.

А вона, в свою чергу, була «присвоєна» румунами села Арборе Сучавського повіту, де проживає і тепер.

Це велике село, знане ще із часів воєводи Штефана Великого та його вірного гетьмана Луки Арборе, який заснував це село.

Тому що вона росла одинока, як билина в полі, бо батьки молодими відійшли у вічність, то часто і ревно просила Всевишнього, щоб обдарував її численною сім'єю. Господь вислухав її прохання і тепер вона щаслива, дякує Йому за Його ласку та доброту.

У неї гарна та велика сім'я: муж та п'ятеро синів: Богдан, Михайло, Андрій, Октав'ян та Віктор, а тепер ще три невістки та дві внучки.

Чотири сини закінчили Військовий коледж ім. Штефана Великого, що в Кимпулунзі Молдовськ. Один із них був «шефом» випуску з найбільшою середньою за три роки підряд.

П'ятий закінчив Коледж мистецтва ім. Чіпріана Порумбеску – Сучава.

Кожний із них закінчив ще по одному іншому факультету.

Професія пані Анни – це викладач російської та румунської мов та літератур. Працювала у школі н-р 2 і 5 в селі Арборе та у селі Солка.

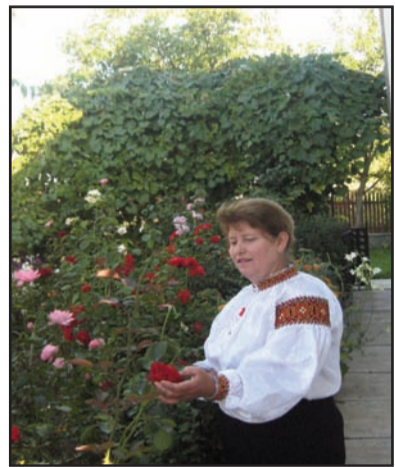
1983 р. взяла іспит дефінітивату в Університеті ім. Ал. Й. Кузи в Ясах.

1992 р. – II-ий ступінь в Університеті «Бабеш Бойой» в м. Клуж - Напока.

1996 р. – I ступінь в Університеті ім. Бабеша-Бойой – Клуж Напока.

Між роками 2004-2006, коли сусіднє село Кліт було затоплене, запросила у село великий український хор «Ронянські голоси», керований п. Джетою Петрецькою, а п. Іяна Дан разом із ветлікарем п. М. Лушканом та І. Добра зібрали і привезли допомогу для жителів.

Пані А. Т.-Рушть написала роман «Дорога», про який пише п. Л. Ковалець – проф. д-р Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича – Україна. Мандруючи «Дорогою» – А.Т.-Рушть – Наталія Долженко – Україна «*Valori culturale ucraïnene dim Țara Maramureșului*» – проф. д-р Йон Петровай.



«Письменниці Верхньої Рівни – публіцист І. Дан – «*Graiul Maramuresului*».

У вільний час Анна любить подорожувати та фотографувати. Це її хобі.

На її письмовім столі роман «Дикий рай», частково опублікований у «Нашому голосі», та роман румунською мовою «*Suibul urșilor*».

«Кам'яний дім» – повість, опублікована 2010 р.

Анна любить подорожувати та фотографувати. Відвідала вісім країн: Ізраїль, Палестину, Йордан, Грецію, Туреччину, Болгарію, Угорщину та Україну.

Я бажаю п. Анні міцного здоров'я, щоб могла вона ще багато гарного написати, радості з дітей і внуків, добробуту, щастя людського та творчого натхнення.

Марія ЧУБІКА

Я БУВ УЧАСНИКОМ СІГЕТСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЯДОК, ОБРЯДІВ ТА ЗВИЧАЇВ

Минуло вже, чимало часу, відколи почався перший випуск фестивалю українських колядок та обрядів, кінцевий етап. Від того часу, усі зацікавлені цікавляться чим більше поліпшувати свої колективи, поліпшувати колядковий репертуар, поліпшувати його виконання так, щоб стати цікавим на сцені і щоби публіка довго аплодувала колективам. Якщо так, то дуже добре поступають колядники та їхні інструктори. Тому зазначимо, що одні із колективів здійснили великий прогрес протягом лише кількох років.

Карашсеверінський мішаний хор «Голос українців» не може ввійти в цю групу, тому що він недавно став відомим публіці як самостійний хор, але за те відомі його джерела, а саме мішаний хор «Зелена ліщина» та «Червона калина» з яких він створився. Тому треба негайно підкреслити, що хор «Голос українців» у цей момент охоплює найліпших співаків із згаданих його джерел. Тому можемо, сміливо підтримати, що цей колектив дуже строго бере кожну підготовку так, як він доказався на сцені. До цього всього треба додати, що марамороський край, чи буковинський, чи добруджанський, вже дуже відомі і не можуть створити над емоції ні співакам, ні диригентам. Це тому, що колись, наприкінці першої половини ХХ-го століття, усі кутки українців Румунії були знайомі місцеві Сігету Мармаціей, тому що з цих країв значні кількості дітей і молоді закінчили тут український ліцей, або українську педагогічну школу. Тому тим, які закінчили на цих пляях школу, сігетські красавиці приносять багато приємних спогадів, їхні молоді літа, спогади про ріки й гори повні краси, і вони у своїх колективах співають про них. Негайно треба підкреслити, що в нинішні часи, коли наша держава Румунія шляхом СУР дбає про поширення української культури по всіх українських середовищах, а одна із широких можливостей – це Фестиваль українських колядок та обрядів, який щороку відбувається у місті Сігету Мармаціей. В цьому році фестиваль відбувся уже у 23-й раз. Подія відбулася на початку місяця січня у відношенні із зимовим релігійним святом – народження Ісуса Христа та інших свят. Відносно учасників події можна зазначити, що вони були тут з уся-усюдя, як внутрішні, так і закордонні гості.

Треба підкреслити високий рівень підготовки, маючи на виду дуже велике число учасників, результат, яким може сміливо гордитися колектив Марамурської організації СУР, керований його головою Мирославом Петрецьким.

І не легко таким великим числом учасників керувати, беручи до уваги не лише число, але й погоду, сюрпризи і т. д.

Відносно руху учасників на події треба, в першу чергу, підкреслити парад. Тут треба зазначити, що весь цей рух жив під впливом різних героїв, виконуючи різні ролі персонажів зимового свята «Різдва Христового», де можна було чути різні репліки героїв «Вертепу» під впливом різних звуків, починаючи від повіснаних батогів і проходячи через різні дзвінки, короткі коровлі роги тощо, тощо.

Крім поліцейських осіб, які забезпечували гру головних персонажів, можна було побачити море репортерів, які, мов та бджілка, збирали звуки і красавиці широкого параду, який займав дуже великий простір головної вулиці міста Сігет.

Важливими персонажами були тут і гості, які прибули сюди не лише побачити подію, але й поінформувати своїх про хід події.

Якщо попередні випуски такого фестивалю кінчалися колядковим концертом, який відбувався у різних умовах, у цьому році така подія відбулася там, де її місце, а саме в Школі мистецтв, де знайшли широкий зал для глядачів, широку сцену для виконавців заходу.

Концерт почався, як звичайно, виступом мішаного хору «Ронянські голоси» із Вишньої Рони під керівництвом майстерних рук Джети Петрецької. Публіка, яка вже чула виконання репертуару цього колективу, почала привикати із цим гарним виконанням, але був приємний сюрприз для тих, які ще не чули цього.

За виступом хору «Ронянські голоси» черга прийшла на мішаний хор «Голос українців» із Карашсеверінського повіту, який не зміг цілковито бути присутнім через деякі об'єктивні причини, зате глядачі змогли переконатися в тому, що цей колектив постійно працює як для літніх заходів, так і для зимових. На цей раз для публіки був приємний сюрприз: «дебют» маленької, але в піснях великої співачки Марії Бобик із II-го класу, яка своїм чистим голосом зачарувала публіку і подала надію для майбутніх виступів на сцені.

Щодо колядкового виконання репертуару хором треба підкреслити, що тут було присутнє, як завжди, щось нове. Якщо минулими роками публіка чула колядку «Добрі християни» на слова Марії Чубіки, цього разу колядку було чути вулицями Сігета.



Тепер у хорі появилася нова колядка – «Прийшов святий вечір», колядка, яка зачарувала не лише публіку, але навіть і самих хористів, як проспівали її на чотири голоси.

У цьому році для великої події у репертуар була включена колядка «Дивная новина», теж на чотири голоси. Треба підкреслити, що нова інтерпретація принесла не лише сюрприз, але й виключення монотонності.

Беручи під увагу таке явище, пропонуємо для майбутніх фестивалів створювати колектив журі із доброю музичною підготовкою, які б могли зробити класифікацію цінним колективам.

Треба негайно виразити оцінку праці організаційного колективу знаменитого фестивалю, який дає велику змогу усім художнім колективам виражати свої почуття різними способами за допомогою сцени.

Іван ЛІБЕР,
повіт Караш-Северін

Про будівничого Української козацької держави Б. Хмельницького було обговорено в м. Клузь-Напока

(Скорочено)

Цікава зустріч на українському відділі факультету іноземних мов у Клузькому Університеті імені Бабеша-Бойою була присвячена 420-тій річниці з дня народження одного з найвідоміших і найвидатніших Гетьманів України та Гетьмана Війська Запорізького, видатного військового, політичного та державного діяча, очільника Гетьманату (1648 – 1657), «ключової постаті української націогенези», символу боротьби за волю, незалежність і територіальну цілісність України – Богдана-Зеновія Хмельницького.

Зі вступним словом виступив замісник декана Факультету іноземних мов, доктор, лектор пан Дорін Кіра. Підбиваючи підсумок року, що підходив до кінця, він подякував організаторам наших заходів – панові І.Гербілю та його дружині пані М.Гербіль, докторам лекторам відділу української мови та літератури на Факультеті іноземних мов за якісні, професійні і теплі зустрічі, які вони регулярно проводять на протязі останніх років. Постійну фінансову допомогу цим заходам надає Клузькій повітовій організації Союз українців Румунії.

Першу тематичну доповідь «Богдан Хмельницький – перший гетьман України» зачитала студентка Зіна Петрова. Як і в наступному рефераті на тему «Богдан Хмельницький – видатна постать в істо-

рії українського народу», зачитаний студенткою Оксаною Славітою, мова йшла про походження і сім'ю, навчання і формування, цікаві історичні факти з життя і діяльності гетьмана. Ті ж сторони було освітлено і в першій переглянутій документальній стрічці про Б. Хмельницького.

Про Хмельницького-полководця найкраще сказав наш сучасник, заслужений журналіст України Андрій Цапльєнко у другому документальному фільмі, який ми переглянули на заході: «Богдан Хмельницький – геніальний військовий вождь. І це людина, яка наповнила нашу скарбницю перемог. Нація визначається не територією, не кордоном, не валютою, не конституцією, нація визначається перемогами і зверненнями. Це заслуга Хмельницького, на 90% наша скарбниця перемог заповнена Хмельницьким».

На завершенні зустрічі молодіжний театр-аматор «Жар-птиця» дуже чутливо і майстерно виконав ряд українських колядок. І якимось з'єдналась у їхньому співі і радість та туга, гордість і біль, надія і сподівання, наше славне минуле, про яке ми пам'ятаємо і яким пишаємося, та бурхлива неоднозначна сучасність. Бо наші традиції, звичаї і святкування, як і козацтво та його звитяжна історія, – це душа України, її надія та її оберіг. Знати, вивчати та поважати треба УСІХ тих українських історичних постатей, які не



пошкодували сил і життя для встановлення, розвитку чи захисту великої, сильної, соборної та незалежної України.

Слава Героям! Слава Україні! – скажуть, виявлені в сердечній єдності, і читачі «Вільного слова».

Ольга СЕНИШИН

БРОДИНА – БУКОВИНСЬКЕ СЕЛО

(географічні, історичні та соціальні довідки)

(Продовження. Поч. в попередньому номері)

Так, назва Фалків походить від німецького слова «Falke» – сокіл, птахів, які жили в цій місцевості у горах, де знаходилися великі брили каміння, на яких гніздилися. Окрім німців, у Фалкові проживали і угорці у присілку Чумарнар, які покинули місцевість 1918 р., після чого його заселяють жителі сусідніх сіл Стража та Верхній Віков, які прийшли працювати на деревообробній фабриці, заснованій в 1870 р.

До 1926 р. всі згадані вище села, окрім села Фалків, належали до громади Селятин, сьогодні в складі Путильського району Чернівецької області в Україні.

Треба зазначити, що громада (комуна) Бродина охоплює обширну площу, понад 190 кв км, а довжина кордонів села – 73 км.

Більшість топонімів місцевостей слов'янського походження.

Назва Бродина походить від топоніму «бродяга» – бродячий, мандрівний, переселенець, хтось прибувший (гуцули, прибувші з Галіції та Поділля).

Назва присілка «Дубівська» (1101 м) може походити від слова «Довбушка», жінка Олекси Довбуша, який у XVIII ст. на чолі озброєних гуцулів боровся за соціальні

права і, будучи переслідуваний, дійшов у ці місця, або від слова «дуб» – дерево, яке покривало на той час великі площі.

Топонім «Гепа» (1156 м) походить від слова «геп» (pleosc, trosc) або від слова «гепатися» (a cădea cu zgomot), а це пояснюється тим, що вночі на верху Гепа чути сильні звуки.

А назва «Заломистра» (1166 м) походить від слова «залай» через присутність сильних вітрів.

Інший топонім «Егре» (1244 м), найвища вершина на території громади представляє іменник «гора», або «гера» (висока гора), – прикладом може послужити назва гори Гера на Мараморощині.

Община Бродина (1000 – 1200 м) відділяє Улоговину Молдовиці (де знаходиться і с. Арджел з гуцульським населенням) на сході від Улоговини Путили, вздовж якої протікає р. Путилівка в Україні, води якої стікають в р. Черемош, а Черемош вливається в р. Прут.

Річка Сучава виджерелюється з-під гір Баранова та Алуніш (Ліщина), що знаходиться в Обчині Фереду, на території Сучавських Ізворів; вона представляє природний кордон між Румунією та Україною, а саме між місцевостями Сучавських Ізворів та Ульою (Ічем) на правому боці її протікання та Шепотом і Селятином на лівому боці (Україна).

Найважливіші притоки р. Сучави – це р. Бродина, річки Аскунсу і Аскунчелу (вода цієї річки має лікувальні властивості, а саме: віддаляє осадки вапняку; зберігання цієї води у одній посудині пару років не змінює фізичні та хімічні властивості).

Я особисто переконався про це, коли, споживаючи її протягом 4 місяців, зникли ці осадки з величиною 0 8 мм та 12 мм.

По лівому березі р. Сучави є притоки Садів і Фалківці, що приймає води р. Чумарнару, що надає і назву цьому присілку.

Довжина р. Сучави від її джерел до центру села – 40 км; звідси до муніципію Радівці, де знаходиться церква воєводи Богдана, який поряд з воєводою Драгошом, прибулі з Мараморощини, заснували Воеводство Молдови.

Рельєф та рослинність спричиняються до окреслення особистості буковинських обчин, назва, обчина представляючи продовжену гірську вершину, але і лісистий масив, в якому буки знаходилися на широкіх поверхнях, звідки і назва, дана цьому регіону габзбургами – Буковина.

Назви, як Палтін, Аршиця, Фрасин, стали власними іменниками-топонімами, відмічаючи головну роль дерев'яної та трав'янистої рослинності.

(Далі буде)

Юрій КЕРА

ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЯДОК ТА ОБРЯДІВ У КАРАШСЕВЕРІНСЬКОМУ ПОВІТІ

Згідно з плануванням художньо-культурної та виховної діяльності на 2015-й рік, 19-го грудня відбувся «Фестиваль українських колядок та обрядів». Подія відбулася у просторому залі Повітового музею, що знаходиться в місті Карансебеш Карашсеверінського повіту.

На захід прибули усі художні колективи карашсеверінських організацій СУР разом із колективами школярів.

...Гарна погода, кінцевий день тижня, свято «Николи» дозволило усім любителям художніх подій відвідати концерт, присвячений «Народженню Ісуса Христа», тобто Різдвяних свят. Відвідуючи кожного року різні культурні події, українська публіка, і не лише вона, рішила бачити, як відбувається така подія і під час зими (хоча снігу й не було).

Тому о другій годині дня зал переповнився глядачами так що одні з них мусіли стояти, хоч зал і дуже великий.

Не помилилися глядачі тому, що концерт відбувся успішно, маленькі і великі самодіяльні артисти гарно виконали свої ролі.

Приспів:

*Ялинка, ялинка
У лісі росла,
Ти щастя і радість
Усім принесла.*

Цікаво було усім школярам, де ділася ялинка, коли зайчик хотів під нею заховатися, а ялинка вже не було...

Тут ще треба додати, що виступ карансебешських дітей був прикрашений солісткою Марією Бобик із II-го класу, яка гарно і сміливо виконала пісню «Ой хто, хто Николая любить?», і це принесло їй купу оплесків.

Гарний і цікавий фестиваль продовжився виступом Решіцьких учнів-колядників під керівництвом Камелії Шушко, яка показала свій талант в галузі вивчення колядок. Публіка оцінила усі колективи, беручи до уваги поновлення праці Решіцької організації СУР, маючи на своєму керівництві молодого інженера Данила



доказує їхня інтонація, вираження тексту.

Хор «Червона калина» виконує свій репертуар на такому рівні, як і «Зелена ліщина», доказуючи здібність вираження тексту для правильного розуміння публікою.

Концерт закінчився виступом мішаного хору «Голос українців» Караш-Северінської організації СУР, який виражає працю, колорит, здібність і красу українства Банату. Він заколядував: «Прийшов святий



Тож після виголошення програми концерту виступили Зорільські колядники, які виконали релігійну п'єсу про народження Ісуса Христа. Вони акуратно виконали свої ролі і багато колядок того ж самого змісту. Як звичайно, було чути колядки «Небо і Земля», «В Віфлеємі новина», «Пасли вівці вівчарі» і т.д. Треба визначити, що цей колектив продовжував свою місію і в Тімішорі, беручи до уваги, що Тімішорський український фестиваль ішов паралельно із карашсеверінським.

Після виступу Зорільських колядників на чергу прийшли карансебешські учні, які тут вивчають українську мову під керівництвом учительки Іляни Шепетюк. Вони володіють широким колядковим репертуаром, з якого частину прослухала публіка даного фестивалю. Особливої уваги звернула колядка «Ялинка», яку можна співати зимою як колядку, а літом як звичайну пісню. Усі учні добре володіють цією піснею, яка знаходиться в репертуарі дітей і учителів здавна:

*У лісі, в лісі темному,
Де ходить хитрий лис,
Росла собі ялинонька
І зайчик з нею ріс.*

Басараба.

Решіца послала і групу мужчин та жінок старшого віку під керівництвом св. Петра Поповича, пароха Решіцької української православної церкви. Колектив виконав низку українських колядок, з яких одні відомі в українських середовищах.

Гарно виступив Корнуцельський молодіжний хор, який виконав кілька місцевих колядок, які передаються з покоління в покоління. Дзвінкі голоси колективу, гарний його вигляд на сцені примусили глядачів продовжити оплески, оцінюючи акуратну інтонацію і колорит колядкового репертуару. До цього додається ще і широкий досвід колективу протягом неодної подібної події.

Після таких здібних виконавців української колядки черга прийшла на давно вже відомі колективи «Зелена ліщина» із Копашіля, «Червона калина» із Карансебеша та «Голос українців» Карашсеверінської повітової організації.

Хор «Зелена ліщина» виконав три колядки: «Добрі християни» – слова Марії Чубіки, музика Івана Лібера, «Коли Божа мати», народна, «У зеленій діброві», народна. Під час виконання колядок видно було широкий досвід колядників. Це



вечір» на чотири голоси, муз. І. Лібера, «Дивная новина» на чотири голоси, муз. І. Лібера, «Ой у саду, саду, саду винограду», народна, «Нова радість стала» на два голоси...

Беручи до уваги, що ця подія відбулася на свято «Николи», її виконав хор, маючи вокальну солістку з чудовим голосом – учительку Марію-Віолету Яремчук.

Кілька слів про мішаний хор «Голос українців», що виражають про його заснування, його працю, красу української пісні і колядки, його любов до народу і, зокрема, українців. Доказом цього численні подорожі пляями нашої батьківщини, там, де доля занесла українців у давні часи. Хор «Голос українців» складається із свідомих українців і українок, щирих, відданих виконавців української пісні. Щотижня, а іноді і більше разів, хор покидає інші заняття і віддано іде на репетиції, беручи до уваги, що тільки така праця може принести задоволення виконавцям і слухачам.

Для успішного здійснення необхідної мети хору керівництво СУР приділяє йому усю матеріальну і моральну увагу.

Іван ЛІБЕР

23-й Фестиваль українських колядок та зимових обрядів

Стало доброю традицією, щоб у Марамурському місті Сігету Мармаціей між Різдом Христовим та Новим Роком по центру міста, і не тільки, лунали слова „Христос Рождається – Славимо Його!“. Ці славні слова можна було почути і цього року в періоді 09-11 січня, коли Марамороська організація Союзу українців Румунії організувала 23-й Фестиваль українських колядок та зимових обрядів.

Понад 700 колядників брали участь на Божественній службі, яка проходила в Українській Православній Церкві. Після благословіння вони стали в колону, і таким чином, під краплями дрібного дощика розпочали колоритний парад по центру міста до Музичної школи, де відбувся Концерт українських колядок.

Офіційне відкриття Фестивалу відбулося 10 січня в концертному залі Музичної школи імені Джордже Енеску, і було відкрите головою Марамурської повітової організації СуР паном Мирославом Петрецьким, після чого голова СуР Микола Петрецький привітав гостей та нагородив дипломами всіх тих, які впродовж років принесли свій внесок у збереження і розвиток цього фестивалю, а головню марамороський комітет.

Слід зазначити, що на цьогорічному фестивалі брали участь: колядники з Києва, Верховини, Рахова, Луганщини, Угорщини, повітів Тульча, Яси, Ботошань, Сучава, Клуж, Сату Маре, Тіміш, Караш-Северін та марамороських сіл: Русь Поляна, Кривий, Русково, Бистрий, Вишавська Долина, Красна, Верхня Рона, Коштіл, Луг над Тисою, Великий Бичків, Кричунів, Ремети та ін.

На події брали участь: Ярослава Хортяні – перший заступник голови СКУ, голова ЕКУ, депутат угорського парламенту, Алла Кендзера – голова Секретаріату Товариства «Україна-Світ», керівник апарату Рахівської райдержадміністрації Василь Бровчук, заступник начальника управління культури облдержадміністрації Рахівського Району Мирослава Корнелюк, голова районної ради Верховинського району Іван Шкіндюк та заступник голови районної ради Іван Маківничук, Спіридон Праля – представник місцевої



держадміністрації м. Сігету Мармаціей, Ельвіра Кодря – радник Міністерства виховання, Іван Дубович – спеціаліст з міжнародного права; Василь Моїш – почесний член СуР; перші заступники голови СуР Іван Лібер, Віктор Симчук, Василь Пасинчук; заступники голови СуР: Анна Самбор, Віктор Григорчук, Дмитро Черненко, Михайло Трайста, Іван Гербіл; Люба Горват – генеральний секретар СуР; Василь Бучута – скарбник СуР; Ілля Савчук – член Ради СуР та голова Сучавської повітової організації СуР; Пінтя Марічук – член Ради СуР та голова місцевої організації с. Рускова СуР; Лівіу Романюк – голова молодіжної організації СуР; Лучія Міжок – голова Сучавської місцевої організації СуР; Доріна Фартушник – адміністратор СуР; голови місцевих організації СуР Маріана Брашовяну, Кіфа Штефан, Іван Рекало, Юра Мочернак, Ледія Співалюк, Елек Опрішан, Марія Чубіка, Іван Греченюк, Остап Кімпан, Михайло Лаврук та ін.

Так, як всі добре знають, цей фестиваль є традиційним для українців Румунії та став яскравим явищем у культурному житті Румунії, і насамперед у житті української громади, яка, завдяки своїй наполегливій і відданій праці, вміла зберегти цінні різдвяні традиції з усіх куточків Румунії.

Фестиваль українських колядок, який вже 23 роки підряд відбувається в Сігеті, є однією з найголовніших подій, організованих Союзом українців Румунії, та має велике значення для всіх нас, не тільки тому, що відбувається в повіті, де проживають більш ніж

Товариство зв'язків
з українцями за межами
України
(Товариство "Україна-Світ")
Вул. Золотоверхівська, 6а, Київ, 01034, Україна
Тел.: (044)234 80 81, факс: (044)228 04 38
E-mail: ukrsvit@prf.org.ua
www.ukrsvit.kiev.ua

Association for Contacts
with Ukrainians Living
Outside Ukraine
(Society "Ukraine-Svit")
Vul. Zolotovoritaka, 6a, Kyiv, 01034, Ukraine
Tel.: (044)234 80 81, fax: (044)228 04 38
E-mail: ukrsvit@prf.org.ua
www.ukrsvit.kiev.ua

**Голові Союзу українців Румунії
Миколі-Мирославу Петрецькому**

Шановний пане Мирославе!

Товариство зв'язків з українцями за межами України «Україна-Світ» щиро вітає Вас з обранням на пост Голови Союзу Українців Румунії.

Ми віримо, що українець, який народився і ріс в атмосфері любові до України, вчився в українській школі, є учасником українського хору, має за дружину українку - буде добрим керівником українців Румунії.

Союз Українців Румунії на сьогодні є однією із найкращих громад українського зарубіжжя. У цьому є велика заслуга попереднього керівництва СУРу. Товариство «Україна-Світ» завжди було поряд з СУРом і має велику надію, що новообраний склад Союзу і надалі буде підтримувати і продовжувати спільну роботу в культурно-освітньому напрямку.

Бажасмо Вам, шановний пане Мирославе, нових звершень, вірних друзів і однодумців.

З повагою,
Голова Товариства „Україна-Світ“ **Іван ДРАЧ**
Голова Секретаріату **Алла КЕНДЗЕРА**



60% українців Румунії, і беруть участь у ньому понад 700 колядників з усіх куточків Румунії, але і тому, що він набув широкої популярності, виховуючи молоде українське покоління в любові до українських традицій, обрядів та української культури.

Це можемо підтвердити, бачачи все більше молодих людей, які беруть участь на таких заходах. Таким чином ми можемо бути впевнені, що наші попередники вдало вміли передати ці знання, знання, які і нам в певний момент треба буде навчати наших дітей.

Головне, що фестиваль був вдалий, на мою думку і не тільки, організатори та колядники, присутні на 23-ому Фестивалі українських колядок та зимових обрядів, ще раз підняли рівень цієї події на ступінь вище, і тому нам всім треба подякувати керівникам гуртків та всім колядникам, які щороку, окрім колядок і щедрівок, показують всім новорічні зимові традиції та обряди українців зі всіх куточків Румунії.

З цієї нагоди хочу подякувати і поздоровити наших організаторів, Марамороський комітет СуР на чолі з його головою за те, що вдало щороку організують та проводять цю важливу подію для всіх українців.

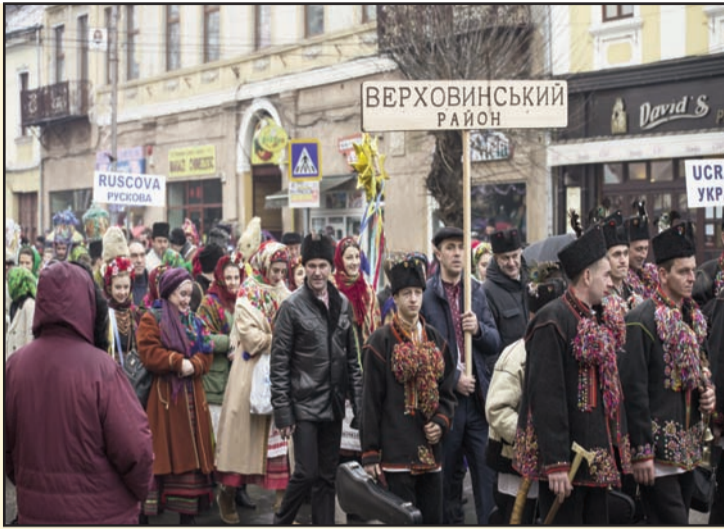
Також хочу подякувати нашим гостям з України, Угорщини та Румунії за участь у цьому фестивалі та їх внесок у збереженні українських звичаїв та розвитку української культури в Румунії.

Голова СУР
Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЯДОК ТА ЗИМОВИХ ОБРЯДІВ У МІСТІ СІГЕТІ

І залунала знову гуцульська трембіта в Сігетграді

І залунала знову гуцульська трембіта в Сігетграді і колядка Христова полетіла над містом, мов благословення Боже, а в Українській сігетській церкві «Христос раждається, славіте його!» лунає, а місто розквітло серед зими і посмінулось до небес Господніх, які Спаса грішному люду подарували, і як йому не посміхатись, коли його центральною вулицею троїсті музики грають, чарівні гуцулки ступають, гуцули витязі топірцями помахують, і всі вони гарні, вродливі і барвисті, мов веселка під весняним сонцем, веселі, мов безхмарний день, високі і стрункі, мов смереки, горді, мов сонце... І мають чим гордитись, бо вони українці, які прибули з далекого славнозвісного Києва, з високої Верховини, з обездоленого східного краю України, з Буковини, Тульчі, Банату, Сату Маре, більшість з них тутешні, мараморські, але всі вони брати-українці, яких єднає один Бог, одна мова, один Шевченко!



23-ий випуск Фестивалю українських колядок

Як всім добре відомо, вже 23 роки, як українська колядка лунає щороку у мараморському Сігеті між двома великими православними святами Різдом Христовим та Новим Роком за старим стилем, коли Мараморська повітова організація СУР, керована паном Мирославом Петрецьким, проводить Фестиваль українських колядок

та зимових обрядів. Фестиваль, який став яскравим явищем у місцевому культурному житті Румунії, а насамперед у житті української громади, яка, завдяки своїй наполегливій і відданій праці, змогла зберегти цінні національні надбання народу свого.

На цьогорічному фестивалі, який відбувся 9-10 січня, прибули гості з України, Угорщини, і зараз чи не з усіх країв Румунії, в яких проживають українці. Фестиваль розпочався у неділю 10 січня зі Святою літургією в Українській православній церкві, проведеною отцем Миколою Лаврюком, яка була переповнена

гостями та українськими колядниками. Починаючи з 12-ої години, більше 700 колядників з України та з усіх повітів Румунії, де проживають українці, почали парад по центру міста Сігету Мармаціей до Музичної школи імені Джордже Енеску, в залі якої відбувся концерт українських колядок, який розпочав, можна б сказати, голова фестивалю пан Мирослав Петрецький, який щиро привітав гостей та колядників. Я впевнений, що подрібно про фестиваль напишуть також і місцеві кореспонденти.

Коротке інтерв'ю з головою Мараморської повітової організації СУР

Михайло Трайста: Шановний пане Мирославе Петрецький, якраз закінчився 23-ий випуск Міжнародного фестивалю українських колядок, організатором якого ви є вже багато років.



Скажіть, будь ласка, кілька слів про цей фестиваль.

Мирослав Петрецький: Від часу його заснування Фестиваль українських колядок та обрядів, який переріс з національного фестивалю у міжнародний, завоював симпатії різних національностей, які проживають на території нашої країни, а зокрема, набув широкої популярності серед української громади та став заходом, який виховує молоде покоління українців, а число молодого покоління, яке бере участь на фестивалі, зростає з року в рік.

М.Т.: Скажіть, будь ласка, звідки ви мали гостей цього року?

М.П.: На цьогорічному 23-ому випуску фестивалю до нас прибули гості з Києва – колективи Київського міжнародного університету, разом з вельмишановною пані Аллою Кендзера – головою Секретаріату Товариства «Україна-Світ». Колядницька партія із присілка Підмагура, що на околиці міста Верховина, на чолі з березою Михайлом Ванджураком та виборцем Юрієм Ванджураком. Делегацію Верховинського району очолювали керівник апарату райдержадміністрації Василь Бровчук та заступник начальника управління культури облдержадміністрації Мирослава Корнелюк. В складі делегації приймали участь голова районної ради Іван Шкіндюк та заступник голови районної ради Іван Маківничук. Також ми мали гостей з Угорщини, які прибули разом з головою Європейського Конгресу українців Ярославою Хортяні та колядники з Луганщини, а також з повітів Сучава, Ботошани, Тульча, Караш-Северін, Тіміш,



Сату Маре і з кожного українського села Мараморського повіту.

М.Т.: Як ви співпрацюєте з місцевою владою?

М.П.: Я б сказав – бездоганно. Як ви бачили і сам, вони беруть участь майже у всіх наших заходах, не тільки у фестивалі колядок, забезпечують нам необхідні порядки, припиняють рух автомобілів під час парадів і все інше.

М.Т.: Пане Голово, дякую вам за теплу і щирю розмову і попрошу вас сказати кілька слів для читачів «Вільного слова».

М.П.: Я вам теж дякую, і хочу привітати читачів «Вільного слова» і всіх українців Румунії із зимовими святами, з Новим роком. Побажати їм доброго здоров'я, багато успіхів, благополуччя, віри в себе, оптимізму, яскравих подій і везіння.

Михайло ТРАЙСТА



Психологічний портрет державного діяча Гетьмана Богдана Хмельницького

(До 420 років від народження славного гетьмана)

Богдан Хмельницький виступив на історичну арену маловідомою людиною, але життя дало йому знання людей і обставин. За деякими даними, восени 1645-ого року, Хмельницький, очолюючи загін українських козаків, брав участь на стороні Франції у битві проти військ іспанських Габсбургів. В середині 40-х рр. почав підготовку до всенародного повстання за визволення України від шляхетської Польщі. Його геніальний талант сприяв стати вождем усієї України. Венецький посол Віміна характеризував Богдана Хмельницького такими словами: «Здається, ніби в ньому міститься два єства – одне діяльне, тверде, віддане правлінню, друге сонне, утомлене, мрійливе... Зовні він був стриманий, простий, ввічливий і приступний для всіх. Але як тільки схвилювався чимось, щось зрушило його зі спокою, несподівано відкривався його вулканічний темперамент, запал пристрастей, демонічна енергія. Він промовляв із незвичайною силою і експресією рисував сміливі, величні картини, що чарували і жахали слухача». «Дерев'яніли ми, його слухаючи», – признавалися польські послы. «Умів згуртувати коло себе найкращі, найбільш талановиті одиниці. Свої плани проводив залізною рукою, володарським жестом. У своїй особі скупчив усі праг-

юрбі, а владною рукою полководця провадив у ній селекцію: нездатних до війська посилав додому, грабіжників карав смертю, а до своїх полків допускав тільки вибраних людей. З новоорганізованою армією рушив проти польських військ і одним ударом розбив їх під Пилявцями 23 вересня 1648-ого року. Він тут застосував мало уживану стратегію в ті часи – стратегію розтрусювання: велику масу військ кидав у центр ворога, татарська кіннота своїми наскоками викликали дезорієнтацію, а козацьке військо тісним перстнем оточувало шляхетські полки і рушничним боєм їх перемагало. Отримавши велику перемогу супроти поляків, цю епопею великих воєнних успіхів, гетьман Богдан Хмельницький закінчив тріумфальним в'їздом до Києва, давньої столиці України. Тут всі вітали великого полководця, свого гетьмана, як «другого Мойсея, що визволив український



нення своєї епохи, свого народу», – уточнив Віміна. Завдяки цим надзвичайним якостям і ширій любові до рідного краю і сильному бажанню здобути свободу українському народові, весною 1648-ого року на Запоріжжі Хмельницькому віддано гетьманську булаву, почалася підготовка народного повстання проти польської шляхти. Маса населення дістала зброю і палали жадобою вести далі боротьбу «кінчати ляхів». В травні 1648-ого року новообраний гетьман Богдан Хмельницький рушив проти польських військ. Перші бої на Жовтих Водах і під Корсунем (16 і 26 травня 1648р.) були серйозні перемоги над усією польською армією, що стояла в Наддніпрянській Україні. Повстанці заскакували поляків надзвичайною швидкістю своїх пересувань, добирали собі вигідне місце для зустрічі; татари викликали переполох, а самий бій провадила козацька піхота, яка стріляючи з рушниць розбивала ворога. У полон попали гетьмани польського війська Потоцький і Калиновський з цілим штабом шляхетської старшини. То був великий тріумф української зброї. Козацькі перемоги дали гасло до народного повстання, що охопило всю Наддніпрянщину – від Лубанщини до Поділля. На жаль, були і недисциplinовані відділи війська, амбітні ватажки вели війну на свою руку, не признаючи гетьманського проводу.

Тут Богдан Хмельницький виявив свій надзвичайний організаторський хист, зробивши з цього різноманітного військового матеріалу регулярну армію. Він належно оцінював значення народної маси, «це права рука наша», але не піддався химерній

русського князівства».

Богдан Хмельницький своїм володарським хистом, умінням керувати масами і політичними успіхами довів гетьманську владу до верхів могутності: сам вирішував законодавчі справи, керував військовими силами, призначав старшин і суддів, орудував скарбом; хоч і опирався на багатьох видатних полководців, які визначилися під час битв, між якими були Кричевський, Богун, Тетеря, Виговський та ін., незвичайних талантів, але усі державні функції гетьман зосередив у своїх руках. Українська історіографія висвітлює державну діяльність гетьмана, підкреслюючи проведення незалежної політики в галузі законодавства, фінансів, судочинства, господарського та адміністративного управління і міжнародних відносин. Богдан Хмельницький, при величезній своїй уяві мав сильну могутню і нероздільну державу, не був фантатом, а кожен справу проводив з холодним реалізмом; мав глибоке знання людей, умів добирати собі співробітників із різних кіл громадянства: з козаків, шляхти, міщан, навіть із чужинців. Так Богдан Хмельницький власними зусиллями збудував державу з новим устроєм з упорядкованими фінансами, з великою армією увійшов у зв'язки з усіма сусідами і подальшими державами та вмів повернути їх до своїх планів.

нарид із лясської неволі» (І. Крип'якевич, стаття: Історія України, журнал «Дзвін» 1990р. н-р. 10, стр.119).

Провідні лінії програми Богдана Хмельницького були: розбити Польщу, визволити всі українські землі і з'єднати їх у належне князівство. Бажання мати свою державу проявлялося сильно і все повторювались чутки, що Хмельницький творить «вільне князівство козацьке», «удільну і відокремлену державу», що має коронуватися «митрою

(Далі буде)

Унів. професор Михайло КРАМАР,
Доктор психологічних наук

«ГЕТЬМАН УКРАЇНИ ПИЛИП ОРЛИК: МОЛДОВСЬКІ ТА РУМУНСЬКІ ШЛЯХИ»

(Продовження з 23-24 н-ра 2015 р.)

Першою і найбільш складною видавалася справа розподілу величезних за мірками не лише того часу багатств покійного гетьмана, який не залишив, як відомо, конкретного заповіту з цього питання. Ця справа була обтяжена й тим, що її слід було вирішувати достатньо швидко та паралельно з обранням нового гетьмана України в екзилі; це питання протягом жовтня–листопада 1709 року турбувало всю українську військово-політичну еліту, яка на той час перебувала у Бендерах, Яссах та Варниці.

Ситуація навколо майнової спадщини І. Мазепи та інтриг всередині старшини стосовно її обчислення та майбутнього призначення достатньо детально описана О. Субтельним у відомій його роботі «Мазепинці». Тому додамо лише відповідне положення з «Літопису Молдовської країни» Н. Костіна, який зокрема писав: «Кажуть, що нібито після його смерті виявили 160 000 золотих монет, не рахуючи срібні гроші, талери, потори, копійки, золоті та срібні вироби та дорогий одяг». Сучасні дослідження дозволяють стверджувати про те, що після І. Мазепи залишилося близько 180 тис. золотих червінців.

Невирішеним виявилось принципово важливе питання: чи то йшлося про особисту власність І. Мазепи, чи про казну Війська Запорізького? Якщо залишений гетьманом скарб мав приватний характер, то повне право розпорядитися ним належало А. Войнаровському як єдиному Мазепину спадкоємцю. А, якщо казна була би визнана власністю Війська, то нею мав розпоряджатися новообраний гетьман.

Професор Українського Вільного університету в Мюнхені Б. Крупницький у зв'язку з цим писав: «Дві справи цікавили тоді українську еміграцію: хто буде гетьманом після смерті Мазепи, і кому дістанеться той значний маєток в золоті, дорогоцінностях і гетьманських інсигніях, які привіз з собою Мазепа до Бендер. Загально панувала думка, що це майно старого геть-

мана має послужити на користь державної української справи та війська, що зібралось на турецькій території. В цій відношенні особа Андрія Войнаровського, племінника Мазепи й наслідника приватного майна гетьмана, виступила само собою на перший план. На нього дивилися і шведські кола, і гетьманське оточення, як на будучого гетьмана України. Здається, і сам Мазепа так дивився на справу і передавав в руки свого племінника всі засоби, державні і приватні, що були в нього, щоби полегшити йому відповідальне завдання шефа держави поза межами країни. Вийшло, однак, цілком інакше. Коли помер гетьман, Войнаровський категорично відмовився від кандидатури на гетьманство. В умовах емігрантського життя було це хоч і почесне, але прикре і докучливе завдання. Всю свою енергію повернув цей жадний до життя, може трохи легкодумний небіж Мазепи (характеристика шведського біографа П. Орлика, А. Єнсена) на те, щоби забезпечити за собою майно померлого гетьмана».

Але А. Войнаровський не просто відмовився від претензій на гетьманство. Він обумовив свій крок бажанням отримати все майно І. Мазепи, навіть ті 60 тисяч талерів, які гетьман позичив Калові XII ще будучи в Україні, у Будищах, про що існував відповідний вексель.

(Далі буде)

Теоділ РЕНДЮК,
Доктор історичних наук (Україна)



Фото 15: Козацький старшина XVIII століття. Переяславський полковник Семен Суліма.

ПАМ'ЯТІ ІВАНА ЛАЗАРЧУКА

27 грудня 2015 р. відійшов у вічність колишній учитель, викладач української мови та шкільний інспектор для українських шкіл Мараморощини і Тімішу між роками 1991 до 2007.

Народився покійний 27 липня 1946 р. в селі Луг над Тисою, де закінчив I-IV класи. V-VIII класи закінчив у місті Сігеті, а також і 6 років педагогічної школи.

Після закінчення школи працював у Вишавській Долині – 1 рік.

Поступивши на Факультет слов'янських мов – відділ української мови, якого закінчив із великими оцінками.

Почав працювати викладачем української мови у селі Бистрий – 1 рік, Луг – 1 рік, Миково – 1 рік, де працював і директором школи.

Працював і в «Інституті дослідження та проектування мінералів», а 1991 року отримав посаду шкільного інспектора для українських шкіл в Мараморощині до 2007 р.

Ще будучи учнем, опісля шкільним інспектором, писав статті для «Вільного слова».

Взяв іспити для II-го та I-го ступенів – як викладач української мови зібрав у 3-4 зошити лужанські народні пісні для збірника, виданого п. І. Ребошанкою.

Мав двох синів – Влада – інженера у галузі автоматики, у якого фірма у Бухаресті, та Йонуца, який працює у США, в місті Seattle в центральному осередку Мікрософт.

Залишив дружину вдовою – одинокою у м. Бая Маре. Він цього не хотів. Все впорядковане від Всевишнього Бога. Плачуть всі його рідні: дружина, сини, брати Михайло, Василь та Юлій і сестра Марія.

Хай земля буде йому пухом!

Царство йому небесне!

Марія ЧУБІКА



У 70-РІЧНОМУ ВІЦІ НЕСТАЛО СЛАВНОГО ПРОФЕСОРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ДОВГОЛІТНЬОГО ШКІЛЬНОГО ІНСПЕКТОРА В МАРАМОРОСЬКОМУ ПОВІТОВОМУ ІНСПЕКТОРАТІ ІВАНА ЛАЗАРЧУКА

З великим сумом і жалем я довідався про кончину того, який був професором філології, ІВАНА ЛАЗАРЧУКА, а також довголітнім шкільним інспектором з навчання української мови у Марамороському повітовому шкільному інспектораті, та з-між перших членів Союзу українців Румунії. Поточного року 27 липня мав сповнити 70 років.

Іван Лазарчук помер 27 грудня 2015 р. внаслідок тяжкої хвороби. 29 грудня 2015 р. був супроводжений в останню дорогу засмученою родиною, друзями та знайомими.

Цими словами прощаємося з Іваном, бажаємо йому потойбічного вічного світла.

Хай буде йому земля легкою!

Хай з Богом спочиває!

Засмученій родині – щирі співчуття!

З боку СУР,
Штефан БУЧУТА

ЗДОРОВИМО ВАС, БАЖАЮЧИ МНОГІЇХ ТА БЛАГІЇХ ЛІТ!

• **Федора СОПКА** (1 січня 1942 р.) – уродженця Банату, випускника Сігетського українського ліцею та Бухарестського університету; працював викладачем російської мови в м. Бая Марє, довгі роки був головою Баямарської організації СУР та редактором газети «Curierul ucraïnean». Багато здоров'я!

• **Євсебія ФРАСИНЮКА** (1 січня 1947 р.) – уродженця Буковинського краю, випускника Серетського українського ліцею та Яського університету. Після закінчення працював викладачем української мови в рідному селі Негостина та займав посаду директора. Переклав на румунську мову «Сад божественних пісень» Г. Сковороди. Українською мовою щойно вийшла при СУР його книжка літературних есе і публіцистики - «Живу рідним словом».

• **Анну САМБОР** (7 січня 1950 р.) – марамороську українку (з дому Григораш) з с. Луг над Тисою, Мараморощина, випускницю Українського відділення Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде та Факультету іноземних мов Бухарестського університету, викладача української та румунської мов в рідному селі, де посідала і посаду директора школи до виходу на заслужену пенсію. Любов до всього рідного-українського передавала з генерації в генерацію своїм вихованцям та рідним дітям. Завжди горда за своє походження. Мати двох дітей – сина Олександра, який деякий час працював у Румунському телебаченні для української меншини Румунії, та дочки Лоредани – викладача в м. Клужі. Бабуся трьох онуків, якими, як молода бабуся, гордиться – Юрчиком, Яринкою та Мішкою. Активно брала і бере участь у всіх подіях, організованих СУР. За вагомий внесок в підтримуванні української мови в Румунії і співпрацю з «ВС» нагороджена Головою СУР п. Ст. Бучутою медаллю з нагоди 65-річчя часопису «ВС». На VII-ому З'їзді СУР новообраний голова п. Микола-Мирослав Петрецький запропонував пані Анну до Президії СУР заступником Голови. Успіхів на такій відповідальній посаді!

• **Юрія АЛБІЧУКА** (9 січня 1950 р.) - панотець, настоятеля української православної церкви с. Верхня Рівна, Мараморощина. Народився панотець в українському селі Верхня Рівна, де закінчив початкову школу, слідували українське відділення Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде і Теологічний Факультет у м. Сібіу. Після закінчення освіти був призначений до Банату, до с. Зоріле, де немало чого зробив для добра громади. Після кількох років повернувся у рідне село, де служить і посьогодні. Створив панотець релігійний хор «Хвалім Господа», з яким успішно виступає як у Румунії, так і за її кордонами, звідки повертається з похвалами. Бажаємо п. Албічуку та його добродійці багато добра та дальших успіхів на українській релігійній ниві Румунії. На відзначенні 65-річчя часопису «ВС» був нагороджений медаллю Головою СУР за вагомий внесок в розвиток української культури.

• **Івана РОБЧУКА** (11 січня 1936 р.) – уродженця Сучавського повіту, випускника Серетського українського ліцею і Факультету іноземних мов Бухарестського університету, д-ра філологічних наук, довгі роки першого заступника голови СУР та голови з комісії культури, головного редактора газети «Curierul ucraïnean», автора книг з діалектології, редактора низки книг. Батька двоїх дітей та дідуся 6 онуків. Появилася його книга румунською мовою – «Publicistică». **З нагоди сповнення 80-ти років від народження бажаємо п. І. Робчуку всіх земних благ, багато років й відтепер працювати і творити! На Многая Літа! З цієї нагоди п. І. Робчука було нагороджено Головою СУР п. Миколою-Мирославом Петрецьким Грамотою за довголітню працю!**

• **Михайла ВОЛОЩУКА** (12 січня 1934 р.) – поета, автора низки книг. Уродженця с. Негостина, Сучавщина. Тут активно і віддано діяв і діє для підтримання українського духу на рідній Буковині – як письменник і як викладач. Розповсюджує українські видання СУР. Дуже активно дописує до всіх видань СУР, в тому числі до «Вільного слова»!

• **Дмитра ЧЕРНЕНКА** (16 січня 1956 р.) – вихідця задунайських українців, полковника у відставці, голову Тульчанської повітової організації СУР, члена Президії та заступника голови СУР. Активно і віддано веде свою громаду в дусі українства, організовуючи гарні артистичні заходи на землі задунайських козаків. За його період встановлено погруддя національному поету України Т.Г. Шевченку в м. Тульча. **З нагоди сповнення 60 років від народження бажаємо п. Д. Черненку дальших успіхів на ниві української громади! З Роси, Води!**

• **Джету ПЕТРЕЦЬКУ** (23 січня 1966 р.) – уродженку марамороського українського села Луг над Тисою, випускницю Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде та Дрогобицького Державного Факультету Музики України, викладача музики I ступеня, активно-го і талановитого керівника хору «Ронянські голоси» та молодіжного ансамблю танців «Соколи» та учнівського «Соколята». Визнаного викладача музики.

Завжди успішно виступає з хором на сценах Румунії та за кордоном. Одна з найзаметніших подій державного рівня, де хор «Ронянські голоси» виступив на найвищому професійному рівні, це «Добрий вечір, Ураїно!» в Оперному залі міста Клуж-Напока! **З нагоди сповнення гарної дати – 50 років від народження – вітаємо та бажаємо професору музики добра, радості, успіхів, визнання на культурній ниві та всіх земних благ Дж. Петрецькій!**

• **Гаврила МІКОЛАЙЧУКА** (28 січня 1952 р.) – уродженця найбільшого українського марамороського гірського села Русь-Поляни. З 1995 р. перебирається разом із сім'єю до Араду, на низовинні родючіші землі. Батько 11 дітей (в живих, як сам заявляє). Найстаршому сину – 45 років, а найменшому – 21. На заслуженій пенсії – голова Арадської організації СУР.

• **Анну ГАНЦІГ** (30 січня 1960 р.) – викладача української мови в Тирново, технічного секретаря Арадської організації СУР. Бажаємо подальших успіхів на українській ниві.

• **Штефана КІФУ** (31 січня 1965 р.) – уродженця с. Русь-Поляна, Мараморощина, викладача фізкультури, голову місцевої організації СУР.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

Шановний п. Миколо та Мирославе Петрецький!

Надсилаю найщиріші, найсердечніші вітання з Новим 2016-им Роком та прийдешніми Різдвяними святами з високих засніжених верховин Говерли та чарівного і неповторного Карпатського краю від себе особисто та від гордих, потужних і твердих гуцулів, які вже у дорозі до Вас зі своєю правичною Гуцульською колядою. Божі посланці радо віншують Вас зі святами, дарують Гуцульський плес, а ще – повні бесаги добра у Вашу хату, мир на землі, Господні ласки і щедроти.



*Хай срібний сніг вінише з Новим Роком,
А Радість з Колядою повнять дім.
Вам – іскри Божої, плаїв високих,
Добра, здоров'я, миру всім-усім.*

Хай Новий рік та прийдешні Різдвяні свята дарують Вам світло, радість і тепло. Тепло людських сердець, тепло надії на Новий день над Україною – і Господню благодать для Вашої сім'ї, для сімей та родин Самостійної Соборної Незалежної України.

Слава Україні!

Готові приїхати з Різдвяною програмою колядок на Фестиваль колядок та зимових обрядів до м. Сігет.

З повагою – **Василь НАГІРНЯК**
снт. Верховина
Перше січня 2016 року

Душевна пожива

БЛАГОСЛОВЕННИЙ ДЕНЬ ДУХОВНОЇ ПІСНІ І МОЛИТВИ В СЕЛІ РУСКОВО

Якраз на початку цього року числа другого місяця січня 2016 року в монастирі Святого Івана Хрестителя села відбувся вже VI-ий випуск «Концерту Колядок», присвячений празнику Різдва Христового.

Щоправда, останні п'ять випусків були організовані в Сігетській українській православної церкви Христовоздвиженського Храму, якраз у резиденції Українського Православного Вікаріату міста Сігета.

Починаючи від цього року, все духовенство Православного Вікаріату рішило, щоб такі концерти в майбутньому проводилися в українських парафіях. Мабуть, не лише духовенство, бо цього року для проведення концерту дуже великий вплив мало і проведіння Боже, щоб якраз в монастирі села Русково відбувся цей концерт, а це з чотирьох благословенних причин, а саме: Початок світського, державного року; Знаходимося на порозі празника Різдва Христового; В цей день, 2-го січня кожного року, почитує наша церква святого Великомученика Ігнатія Богоносця, а старець монастиря Рускова є якраз отець Ігнатій. А найважливіше те, що завершилося якраз двадцять п'ять років від поновного заснування Українського Православного Вікаріату в Румунії, яким досьгодні проводив і відтепер, думаю, що на багаті і благі літа буде вести Високопреподобний отець Іван Піцура як Генеральний Вікарій Українського Православного Вікаріату Румунії із резиденцією в місті Сігеті.

А тепер, щоб описати поширено, як відбувся цей чудовий концерт, скажу і я, що не вистачає мені часу, і так само, наприклад, сказав і Святий Апостол Павел у Посланні до євреїв – 12,32: «Часу не вистачає мені, коли заходжуся розповідати про Давида, Самсона, Самуїла та про всіх пророків».

Так само маю і я на увазі ці слова, тому що всі церковні хори православних українських парафій нашого Вікаріату були на дуже високому рівні з їхніми вис-тупами, так, що ми всі думали, що вже підняті аж на третє небо, як сказав колись Свя-тий Апостол Павел (2 Кор.12,1-10).



Відомі нам слова Спасителя Ісуса Христа, котрий ясно сказав: «Не лише хлібом буде жититися людина, а також і словом Божим». Щоправда, прославляючи колядками Ісуса Христа, всі церковні хори мали можливість жититися словом Божим, але пан Іван Турчін, як мер села Рускова, становиться як перша Богодайна особа, сотворенна Господом Богом, як всі люди, котрий не залишив нас голодними, а всі церковні хори, які числилися на 370 осіб, постарався підготувати спільний обід, так, що всі мали можливість наїмитися, як тому слід. Не можемо не спогадати і пана Павла Цюдика, мера села Кривий, також присутнього на концерті, тому що вони обидва є справжні стовпи і основою істинної правди. А пан Тарас Дмитрик, професор Львівського Університету, голова Всеукраїнського Братства Святого Апостола Андрія Первозван-ного (крайові, обласні) Братств Київське, м. Харківське, Черкаське, Миколаївське та інші) був дуже зворушений, і повернувся з великим задоволенням до Львова в Україну. Отець Іван Піцура, як Генеральний Вікарій нашого Українського Православного Вікаріату, всім керівникам хорів та офіційним особам вручив похвальні грамоти.

Хочай до кінця цього року є ще була багато, але я переконана, що також і в іншій парафії, там, де вона слідує, щоб відбувся VII-ий концерт колядок відбудеться також на високому рівні. Лишається, щоб ми завжди просили і молили Бога, щоб Він сохранив нас від всілякого зла, а наша православна віра процвітала на честь і на хвалу Богу.

Симона ЛЕВА



ЗИМОВИЙ ЕТЮД

Слова Івана КОВАЧА

Музика Юрій ПАРАЩИНЦЯ

Andante

Voice

1. В пі- дошвах курить білим по - лем, ла - ма-ють-ся, мов лід, сте-
пи, по - віт - ря треть-ся не - бом го - лим, ду -
ше, ти чай-ко - ю зле- ти!.. 2. Сні- гур.

В підошвах курить білим полем,
ламаються, мов лід, степи,
повітря треться небом голим,
душе, ти чайкою злети!

Сніги нас криють берегами
і в білому вогні пливуть,

вітри темніють ввись лісами,
а гори вибухом стають.

Земля покрилась сном глибини
і біль змерзає кучугур,
а колом тріск летить калини, –
на плечі вузлом впав снігур...

НЕЗАБУТНЯ ЗИМА

Слова Івана КОВАЧА

Музика Юрій ПАРАЩИНЦЯ

Tempo di valse

Voice

Не - за - бут - ня зи - ма, ко - ли о -
чі так бла - кит-но хур - де- лять в сні - гах... Продзве-
ні - ли збен-те-же-ні но - чі, об-лі - та-є твій
об-раз мій страх. об-лі - та-є твій об-раз мій страх.

Незабутня зима, коли очі
так блакитно хурделять в снігах...
Продзвеніли збентежені ночі,
облітає твій образ мій страх.

Незабутня зима, коли очі
знов тобою залюднюються в сніг...

Ой, прошилися стрічками дівочі
твої коси – лелечі пісні.

Незабутня зима, коли очі
свою долю міняють на сніг...
Тісно в пам'яті білій, - сліпучі
горизонти спадають до ніг...

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

«ЗУСТРІЧ З ЕМІНЕСКУ»

В гімназійній школі села Калинешти-Енаке відбувся шкільний захід «Зустріч з Емінеску». Біографію Міхая Емінеску представили учні Камелія-Марія Васильчук та Джорджіана Кушнір.

Були продекларовані поезії: «Лучафер», «Прошли роки», «Бажання», «Глоса», «Третій лист» та ін.

Поезію «Лучафер» вони декламували не лише румунською мовою, а і на англійській, французькій та українській мовах. Вони проспівали такі пісні румунською мовою: «Одну тугу маю» та «Біля тополь самотніх», «О, зостанься».

Учні дивилися і кінофільм «Глиняста брила» (1989), присвячений Іону Крянге та Міхая Емінеску.

Текст і фото:
Микола КУРИЛЮК



«Кайдашева сім'я» – у виконанні «Жар-птиці»

16 грудня 2015 р. в м. Клуж-Напока пройшов захід, організований Департаментом Міжсетнічних Зв'язків та ТВР Клуж з нагоди 25-річчя від заснування редакції нацменшин ТВР Клуж. На сцені Угорського театру було відзначено День Нацменшин Румунії під назвою «Гармонії різноманіття». На сцені виступали ансамблі меншин. На високому рівні виступила і молодіжна театральна група «Жар-птиця» Клужької організації Союзу українців Румунії за адаптацією повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я». (І.П.-К.)

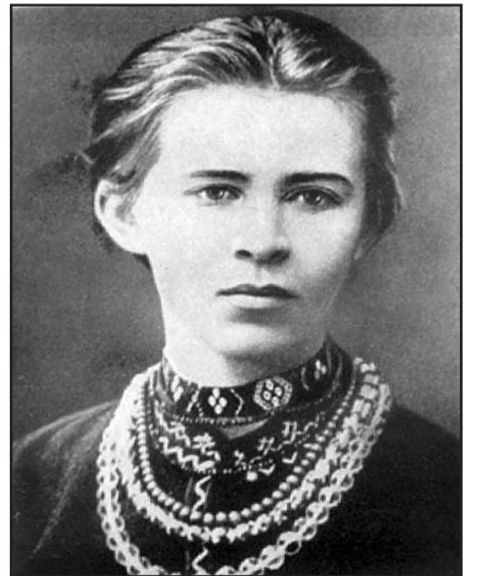


Визначено лауреатів премії імені Лесі Українки за 2015 рік

28 січня у Держкомтелерадіо відбулось засідання Комітету із присудження Премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2015 рік

У номінації «Літературні твори для дітей та юнацтва» змагалися 19 авторів, 26 творів, що побачили світ у 17 видавництвах України. Лауреатом премії визнано книгу «АБВ, або Операція «Ставкозавр» Павла Куца, що видана 2014 року журналом «Донбас» та Національною спілкою письменників України.

Премію імені Лесі Українки у номінації «Театральні вистави для дітей та юнацтва» здобула вистава «Кицькин дім» Київського національного академічного театру оперети (режисер-постановник М. Ю. Бутковський, художник-постановник та художник з костюмів І.В. Давиденко). У номінації «Кінотвори для дітей та юнацтва» лауреатом премії визнано анімаційний фільм «Халабудка» кіностудії «Українафільм» (автор сценарію Н. А. Гузєєва, режисер М. М. Депен, художник В. Г. Серцова).



Чемпіон з дзюдо Іванчік ДЗІЩАК з мамою в м. Арадї після завоювання золотої медалі.

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

У нас, українців Румунії, – Різдвяні свята і Новий Рік

У нас, українців Румунії, Різдвяні свята та Новий Рік (Святого Василя) за старим стилем пройшли в особливо дружній атмосфері любові до Народження Сина Божого повсюди, де проживають українці Румунії.

Проїшли Фестивалі Колядок, організовані Союзом українців Румунії, де було багато запрошених із-за кордону. Молодь СУР на чолі із своїм Головою Молодіжної Організації Лівіу Романюком поколядували в усіх своїх друзів, як у Верхній Рівні, так і в Сігеті. Були всіма на Божій Службі в Українській Православній Церкві с. Верхня Рівна, Мараморощина. Поколядували і Голову СУР п. Миколу-Мирослава Петрецького, де, як і повсюди, в кожній хаті, почували себе українцями, віддаючи честь і повагу Новонародженому Сину.

СУР м. Клуж в партнерстві з Відділом Української мови та літератури Університету ім. Бабеша-Бойоя, на чолі з його Головою п. Іваном Гербілем, п. Міхаєлю Гербіль та п. Лівіу Романюком, 16 січня ц.р.



зорганізували Зимові свята в українців по старому стилю: Різдво, Новий Рік, Водохреща. На свято до Клужу завітав і голова СУР п. Микола-Мирослав Петрецький з дружиною Ларисою.

Захід пройшов успішно, в теплій, дружній атмосфері, як це буває в нас, українців! (І.П.-К.)

Винаходи, які придумали діти

(Закінчення. Поч. у попередньому числі)

Існує безліч винаходів і відкриттів, авторами яких стали діти. Більшість з цих відкриттів вже використовуються в нашому повсякденному житті.

12. 10-річна москвичка Анастасія Родіміна стала наймолодшим володарем патенту на власний винахід. Дівчинка винайшла новий спосіб друкарської графіки.

13. 8-річна Аланна Майерс з Данедіна, штат Флоріда, винайшла

засіб для безболісного зняття бинтів. До складу продукту входять мило, лавандове масло і вода. На цю ідею дівчинку наштовхнула необхідність зняття бинтів після виписки з лікарні.

14. 10-річна мешканка США Клара Лейзен придумала незвичайне з'єднання азоту, кисню і вуглецю в ході виконання завдання вчителя «Придумай нову молекулу». Саме таке їх взаємне розташування до десятирічного дитяти ніхто ніколи не демонстрував. І, хоча відкриття нової моле-

кули сталося абсолютно випадково, ім'я юної американки стоїть тепер в переліку авторів роботи, опублікованої в науковому журналі.

15. 13-річний Лоренс Рок з Британії заробив 250 тисяч доларів, винайшовши дзвінок, який отримують на свій мобільний телефон господарі будинку в свою відсутність. Лоренс Рок винайшов, по суті, програму, яка зуміла з'єднати sim-карту мобільника господарів і дверний дзвінок.

Зустріч Посла України в Румунії Його Ексцеленції Пана Теофіла Бауера з представниками Союзу українців Румунії

Порядок денний зустрічі Надзвичайного та Повноважного Посла Румунії в Україні Т.Бауера з керівництвом СУР та представниками української громади Румунії
(м. Бухарест, 26 січня 2016 р.)

1. Вступне слово Надзвичайного та Повноважного Посла Румунії в Україні Т. Бауера.

Ситуація в Україні. Заходи протидії України російській агресії. Сучасні аспекти євроінтеграційної політики України.

2. Вітальне слово Голови СУР пана М. Петрецького.

Плани роботи СУР та заходи української громади на 2016 р.

3. Ситуація довкола Педагогічного Ліцею ім. Т. Шевченка в Сігету Мармаціей. Шляхи вирішення проблеми з опаленням, (доповідач: директор Ліцею пан К. Піцура).

4. Відкриття українських класів (шкіл) в районах компактного проживання української громади (доповідачі: радник Міністерства Національного Виховання та Наукових Досліджень Румунії пані Е. Кодря, Голова СУР М.Петрецький).

5. Питання забезпечення навчальних закладів Румунії з викладанням української мови відповідними підручниками та дидактичним матеріалом (доповідачі: радник Міністерства Національного Виховання та Наукових Досліджень Румунії пані Е. Кодря, директор Ліцею пан К. Піцура).

6. Стажування румунських вчителів, науковців та аспірантів в Україні, організація літніх таборів для дітей членів СУР в Україні та українських дітей в Румунії (доповідачі: Голова комісії СУР з питань освіти, учасники наради).

7. Співробітництво Посольства України в Румунії з СУР (доповідачі: Посол пан Т.Бауер, Голова СУР пан М. Петрецький).

8. Різне.



26 січня 2016 року у приміщенні української дипустанови в Бухаресті відбулася зустріч Посла України в Румунії Теофіла Бауера з керівництвом Союзу Українців Румунії на чолі з Головою Миколою Петрецьким, представниками друкованих видань СУРУ, а також з радником Міністерства Національного Виховання та Наукових Досліджень Румунії пані Ельвірою Кодря та директором українського ліцею ім.Т.Шевченка паном Касіаном Піцурою.

На початку зустрічі Посол Теофіл Бауер висловив готовність до продовження конструктивної співпраці з СУР та українською громадою загалом. Поінформував учасників зустрічі щодо внутрішньополітичної ситуації в Україні, заходів, які вживаються керівництвом держави щодо відновлення миру та стабільності в Україні. Особливо наголосив на активній реалізації Україною євроінтеграційної політики, яка є незворотною, та має кінцеву мету набуття державою членства в ЄС. З цією метою в Україні впроваджуються масштабні реформи, які

покликані змінити практично всі сфери життєдіяльності держави: започаткована безкомпромісна боротьба з корупцією, здійснюється реформування правоохоронних органів та прокуратури, впроваджуються передові форми управління економікою, її виробничим потенціалом, що в кінцевому рахунку забезпечить належний добробут українських громадян.

Голова Союзу українців Румунії Микола Петрецький подякував Послу України за організацію цієї зустрічі, висловив сподівання на продовження конструктивного діалогу та готовність реалізовувати спільні заходи для розвитку української громади. У цьому зв'язку відзначив, що, згідно з планами роботи СУР на 2016 р., планується проведення значної кількості освітніх, культурних, виставкових та інших заходів, у т.ч. присвячених важливим для України подіям та датам. Наголосив, що керівництво СУР не залишається осторонь проблем, які турбують українську громаду та активно працює над їх вирішенням.

Посольство України в Румунії

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ;

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ,

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redakției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15, Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.